

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

Necesitatea culturii

att în viața noastră cotidiană, cit și în scrierile foarte diferite pe care le citim, avem adeseori prilejul să întâlnim expresii ca om de cultură, persoană înaltă, individ puțin cultivat, popoare cu o cultură avansată, grupuri sociale cu o cultură arhaică sau țări cu o cultură înaltă. După cum ușor se poate constata, conotațiile de acest gen, fie că vizează individul, fie că au în vedere grupuri sociale mai mici sau unele popoare în totalitatea lor, capătă o semnificație axiologică.

Apreciată în diversele sale etape de dezvoltare, istoria societății ca entitate globală, ca și aceea a indivizilor în contextul existenței cotidiene, demonstrează în ce măsură cultura reprezintă un factor de emancipare și progres, o forță ce-i conferă omului acel depozit de informații și obiceiuri, menite să-i conserve viața și să se reproducă pentru a da în timp într-o devenire continuă. Înzestrată cu anumite însușiri și aptitudini ce o desosebesc de celelalte făpturi vii, ființa umană, din momentul în care a ieșit din acea ipostază relativă de existență solitară și s-a integrat într-un grup, a fost nevoită să se supună normelor de conviețuire în comun, să accepte statutul unei autorități și să găsească un cod comun de comunicare.

Cele mai elementare nevoi de ordin nutritiv, reproduciv și de securitate a vieții i-au obligat pe acei oameni ce atingea stadiul sapienței, să-și găsească sau să-și construiască acele instrumente, vase, mijloc și adăposturi, ce le puteau asigura existența și perpetuarea în timp prin reproducere. Referindu-se la această etapă de dezvoltare a grupului social mic, antropologul american Bronislaw Malinowski preciza în cartea sa, *O teorie științifică a culturii* (1944) că pe această cale s-a ajuns la „crearea unui nou mediu, secund sau artificial. Acest mediu, care nu este altceva decât însăși cultura, trebuie să fie în mod permanent reprodus, întreținut și guvernat. El (grupul) și-a creat deci, ceea ce se poate numi într-un mod foarte general, un nou nivel de viață, care depinde de nivelul cultural al comunității, de mediul și de randamentul uit și grupului”.

Dar o concepție antropologică pur funcțională asupra culturii poate demonstra în mod nelucidă doar utilitatea acesteia. Ea nu oferă însă o motivație complexă a progresului culturii. Răspunzând unor nevoi primordiale, omul și-a făcut instrumente de muncă, de apărare, de achiziții a unor produse nutritive și de protecție elementară împotriva vicisitudinilor mediului ambiant. Dar piatra care lăsa să se întrevadă în mod imperios pe om spre cult și securitate, arcul de vânătoare nu împunea mestesugul săgeții otrăvite, blana de protecție nu determina înlocuirea ei cu veșminte frumoase, comunicarea inițială nu era încă poezia, gestul nu era dans și semnul nu devenise încă desen. Așa cum nici pluta nu lăsa să se întrevadă lupta și corabia. Din această cauză antropologii și sociologii culturii au pus în circulație conceptul de nevoi derivate. Premisele genetice ale ființei umane sînt de așa natură, încât, printre celelalte viețuitoare, să dispună de capacitatea de-a acumula experiența, de a-și forma deprinderi și de a transforma totul în informații semnificate într-o memorie colectivă. El și-a asigurat puterea de conservare și transmisie. Formind de la premisa că „omul vrea să trăiască”, iar „menirea ținde să supraviețuiască”. I. M. Lotman ajunge, pe bună dreptate, la concluzia că progresul cultural al societății se bazează pe „rezerve de informație supra-genetică”, cultura fiind rezultatul de el ca o „totalitate a informației nonderivate, ca o memorie generală a colectivității mai restrînsă: națională, de clasă și altele...”.

În felul acesta, transmiterea de informații face ca satisfacerea nevoilor elementare să genereze alte necesități derivate, iar acestea să determine convertirea lor în noi idealuri, spre care societatea ținde în permanență. Progresul culturii și al civilizației i-a determinat pe numeroșii scriitori și filozofi să privească ruptura omului de natură sa primordiale, ca și ipoteticul divorț între datele genetice și modelul uman creat prin educație și cultură, fie cu o nostalgie dureroasă, fie cu un optimism netărmur și idilic. Altfel Marx cit și Engels au semnalat acest pericol. De aceea au și propus studiul „mutului genetic”, integrat în natura pe care o modifică și care la rândul său îl poate transforma. Acest punct de vedere a fost confirmat de numeroși geneticieni contemporani, ca și de sociologii culturii ce-și confruntă concluziile cu ale antropologilor și ale bioloșilor.

Studiul omului, privit ca un produs exclusiv al educației și culturii sau ca o simplă moștenire fatalistă a eredității, rămâne la fel de eronat și unilateral. Edgar Morin ajunge la concluzia firească că „De la nașterea sa orice individ începe să recepteze moștenirea culturală, care îi asigură formația și orientarea, dezvoltarea existenței sociale. Moștenirea culturală nu vine doar să se „suprapună” asupra eredității genetice. Ea se combină cu aceasta. Determină stimulente și inhibiții ce contribuie la orice ontogeneză individuală și modulează expresia genetică într-un fenotip uman”.

Ființa umană nu este, așadar, o simplă pastă informativă pe care o modelează cultura în chip integral. Modelele culturale la care se referă atât antropologii cit și pedagogii au un efect incontestabil asupra individului. Funcția lor exemplară și coercitivă, determinată de caracterul fizic al societății, de moravurile și tabuurile sale poate duce doar la o relativă uniformizare a comportamentului uman, determinată de moștenirea culturală. Dar „rezultatele combinate între moștenirea culturală și ereditatea genetică” relevată de Edgar Morin, sporește variantele individuale. Ele duc la concluzia, relevată de acești cercetători, că teoria modelelor culturale trebuie să fie „localizată, relativizată, dialectizată”.

Raportul dintre național și universal în cultură, ca și determinarea elementelor specifice ale unei culturi, trebuie exploatate tot pe această cale.

Cultura nu este deci un lux, un act ornamental, un simplu produs ludic cu care omul se joacă în societate, chiar dacă unele fenomene de cultură pot să fie înțelese, huzinga face în Homo ludens cea mai elocventă demonstrație în acest sens.

Cultura este o necesitate care permite individului să se acomodeze cu grupul social, iar societății în general îi asigură capacitatea de perpetuare și progres. Fără îndoială că orice model cultural are și o funcție coercitivă, repressivă. Referindu-se la relația dintre individ și cultură, Herbert Marcuse observa că fenomenul de cultură „nu impune numai constrîngerii asupra existenței sale sociale, ci și asupra existenței biologice. Ele nu se limitează doar la asumarea părții ale funcției umane, ci chiar la structura instinctuală. În acest timp a asemenea constrîngere este, de fapt, condiția prealabilă a progresului”.

Intr-adevăr, prin actele de cultură care au și o funcție civilizatoare și pedagogică homo demens devine un homo sapiens. Reducția exploziei instinctuale, ereditare, afective transformă omul natural într-o ființă socială. Funcția activă a modelului cultural îl angajează în existență pentru sine, dar și pentru societatea în care trăiește.

Necesitatea culturii se transformă astfel într-un imperativ social și etic.

Romul Munteanu

Corneliu Baba: „1907”

SCRIITORI ROMÂNI DESPRE 1907

Jurnal de poet

SPIRIDON POPESCU, I. C. VISSARION, PANAIT ISTRATI, LIVIU REBREANU, C. STERE, CEZAR PETRESCU, ZAHARIA STANCU

Interpreți de Pampiliu Marcea, Alex. Stefănescu, Paul Dugneanu, Valentin F. Mihaescu, M. Ungheanu, Sultana Craia

(paginile 2-3)

Forța creației

apariția acum 20 de ani, într-o literatură, serbezita de activitatea lipsită de orice dragoste față de țară a unor indivizi lipsiți de talent literar și de cea mai elementară grijă față de ființa culturală. Întrecându-se și-o timorează până la a-și crea un reflex al fricii și nelcrederii în sine, apariția în literatura română a romanului „Groapa” de Eugen Barbu a fost și rămâne un eveniment, nu doar literar, ci un eveniment încărcat de grave virtuți umane, un eveniment al conștiinței faimice a „hirescului” la care aspira o întreagă spiritualitate.

Romanul „Groapa” a părut multora lipsit de o importanță reală, un roman al mahalalei și cam atât. Dar adevărul e că, sub aparența modestă, a unui debut în roman, își făcea intrarea în literatura română, în cultura română, unul din cei mai importanți scriitori ai ei, omul plin de contradicții, capabil să schimbe culoarea unui climat literar, omul devorat de ideea marelui și hăituit de propriile, lăuntricele-i gelozii, conștiința creatoare oricând gata să-și facă pină la capăt exercițiul ei fundamental care e întreabarea.

Cunoșc și numărul și importanța dușmanilor lui Eugen Barbu. Dar chiar în această împrejurare poate fi citită forța lui neobignută, în reacția pe care o stărnește el poate fi deslușită într-adevăr intensitatea acțiunii lui.

Romanul „Groapa” este piatra de temelie a unei din cele mai substanțiale, mai contradictorii, și mai contestate căreri artistice din istoria noastră literară. Paradoxul face ca temelia carierei excepționale a lui Eugen Barbu să fie o groapă. Paradoxul face ca unul dintre scriitorii, care vor scrie o

Adrian Păunescu

Continuare în pag. a 6-a

Ghioceii

a tunci cînd energiile naturii, reținute de arșiștîful hibernal, se pregătesc să-și recupereze timpul pierdut în lupta cu somnul, năvălînd în arterele arborilor, atunci cînd așteptăm cu nerăbdare explozia gramineelor și a florilor de zarzăr, nici n-am observat cum au trecut ghioceii, cum moare acanigarda prînzului.

Intotdeauna m-am gîndit, cu o dragoste plînd de recunoștință, la aceste gîngăse spîrgătoare de ghioză care apar, în floșile modeste dar pline de culesăni, cu parozorul lor desfrînat în curțile parci, ca să testească, cu prețul tinerei lor vieți, o nouă crucieră a tinereții pămîntului.

Acești zurgăli agresivi mîriși de mil de ori și stîlizați în ațele comerciale care ne invită să consumăm „mărșitorul”, apar, în ochii minții mele, asemenea hiperbolice care însoțesc amintirea unor dintre eroii umanității. Enormul clopot de carton, cu o perianță în acțiune, a fost, în începutul legendei sale, doar o purgă și nelăsmănată floare de cîmp îndoră și aproape încoloră, care a arat curajul și țîria de a lansa primul semnal al primăverii peste lîntîndurile amorfite ale pustiei reci.

A fost un erou anonim, un cercetaș, îmbrăcat în sîb costum de camuflaj ca să nu-l donească diavolul înaintea de a-și fi îndeplinit misiunea: Căruș pentru Patrie. Sau ca un explorator îndrăzneț pe căi nebătute, gata să moară fără tapaj, cu sentimentul că și-a făcut datoria față de

Mihnea Gheorghiu

Continuare în pag. a 7-a

Atitudini Ipoteză și aproximație

fieind parte dintr-o viitoare trilogie, *Literatura română și spiritul sud-est european de la începutul secolului al XX-lea*, propun să delimităm „principalele etape istorice ale conceptului de balcanism” în literatura română, cercetare pe care o voi de asemenea să o dezvoltăm în cartea, de fiind considerat „o ipoteză a conceptului... de spirit sud-est european” (p. 10) însă și acesta, „din lipsa pînă în prezent a unei definiții multumitoare” este „locuitor cu noțiunea de „balcanism” (p. 18-20) care interesează numai „întrucît ea generează... serii estetice de tipul modelului și temei, încorporate în ceea ce am numit balcanism literar, obiectivul de bază al cercetării noastre”. Pușu mai jos ne întorcăm însă de tot: „Ca realitate estetică însă, deci ca ficțiune literară-istorică, balcanismul se dezvoltă de balcanitate și, respectiv, de „spiritul sud-est european”, nefiind un corolpondent și nici un simplu reflex al celor două concepte” (p. 31).

Autorul consideră că balcanismul este, cel puțin în prima sa formă, o moștenire a bizantinismului și învătăturile lui Neogoe ajung astfel prima operă a literaturii noastre care se poate subsuma conceptului respectiv: „balcanismul literar și în primul rînd bizantinismul acestora trebuie să-l căutăm... în dualismul de factură propriu-zis bizantin și a caracterizat, timp de un mileniu, cu normalitate alterată de planuri, cultura și spiritul imperiului din răsăritul continentului” (p. 32). De fapt, pe o structură nutritivă din lecturile morale și religioase ale timpului, în mare parte bizantine (dar și sîrbe și bulgare), învătăturile sînt o operă autonomă care reflectă gîndirea și condițiile specifice societății românești a timpului; și apoi-o și-au demonstrat-o numeroși cercetători aprinși care Dan Zamfirescu, arătînd că opera lui Neogoe actue „o adevărată tehnică a guvernării autoritare, element nou, modern, care distanțează net învătăturile de paratenica medievală bizantină...” (Neogoe Bazarab și învătăturile către țara sa, 1972, p. 28).

Teza „bizantinismului” (id est balcanismului) învătăturilor se arată însă pe ideea „dualității” specifice bizantine, de unde se poate bipolaritatea sa, caracterul sale și religiozitatea totodată; însă ideea dualității specifice bizantine este absurdă pentru că orice cultură medievală este „clasică”, clasică, tradiționalistă, lăunțoasă de planuri, cultura și spiritul imperiului din răsăritul continentului” (p. 32). De fapt, pe o structură nutritivă din lecturile morale și religioase ale timpului, în mare parte bizantine (dar și sîrbe și bulgare), învătăturile sînt o operă autonomă care reflectă gîndirea și condițiile specifice societății românești a timpului; și apoi-o și-au demonstrat-o numeroși cercetători aprinși care Dan Zamfirescu, arătînd că opera lui Neogoe actue „o adevărată tehnică a guvernării autoritare, element nou, modern, care distanțează net învătăturile de paratenica medievală bizantină...” (Neogoe Bazarab și învătăturile către țara sa, 1972, p. 28).

Teza „bizantinismului” (id est balcanismului) învătăturilor se arată însă pe ideea „dualității” specifice bizantine, de unde se poate bipolaritatea sa, caracterul sale și religiozitatea totodată; însă ideea dualității specifice bizantine este absurdă pentru că orice cultură medievală este „clasică”, clasică, tradiționalistă, lăunțoasă de planuri, cultura și spiritul imperiului din răsăritul continentului” (p. 32). De fapt, pe o structură nutritivă din lecturile morale și religioase ale timpului, în mare parte bizantine (dar și sîrbe și bulgare), învătăturile sînt o operă autonomă care reflectă gîndirea și condițiile specifice societății românești a timpului; și apoi-o și-au demonstrat-o numeroși cercetători aprinși care Dan Zamfirescu, arătînd că opera lui Neogoe actue „o adevărată tehnică a guvernării autoritare, element nou, modern, care distanțează net învătăturile de paratenica medievală bizantină...” (Neogoe Bazarab și învătăturile către țara sa, 1972, p. 28).

Mircea Anghelescu

Continuare în pag. a 7-a

flămînzii

răscoola e o uriașă cîmpie învîrtită de lacrimi, unde hara dîșperării se-nvîrte, se-nvîrte, auzii hara care plînge prin vinele luminii și pe lăun, piinea l-e născuț, nu, lăunul acesta flămînz nu e o lăun, chiar dacă viața lui a fost, asemenea realității, la fel de găunoasă l ocel marș, cil de bine-o-nțeles locul țăranelui în lume, cum se naște el în timp ce nimeni nu-l ia-n seamă, numai cîmpia vîghindu-l cu evlavie miraculoasă naștea, auzii înfricoșătoare hară ce se-nvîrte l hara de singe prin care cîmpia supraviețuiește, răscoola-l un uriaș lăun, flămînzii, durerea și pumnii lor

ridicați pe cer drept steaguri de luptă, de mii de ani existau și încă nu știau să ridice, și care cu singele lor îi hrăneau pămîntului întregul, ei nelăcînd parte din nici-un întreg, ei care n-au cunoscut fericirea prin nici-un simț, nici măcar prin cuvînt, într-o viață, numărîndu-și pe degete zilele-n care au mincat pe săturale, ei s-au prăvălit în mîcel și lînd că loamea din ei îi apăra de moarte, îi sudează de viață, de timpul brut, flămînzii, loamea lor s-a făcut linie dreaptă, orizont impietator de lumi, o, ce durî le sînt pumnii l cu greutatea lor ai putea stîvi întreg globul pămîntesc.

M.N. Florian

Eugen Jebeleanu Arena

Cioburi

Și o povară-i fiecare zi
Te doare ceea ce-ți făcea
plăcere,
și ce se înalță - scurmă
pămîntul

Aștepti să treacă fiecare zi
ca o durere - și să se
sfârșească
Somnul e un sac legat la
gură; visul
e ceea ce a fost și nu mai
poate

să fie niciodată; fiecă copil este
o lacrimă care atîrnă
și'n care te răsfrîngi
știind prea bine
că o să fie oșemeni
ție-odată...

Oftatul e un nour fără ploaie
și fără de mireazăm grăului
prin care ai trecut cîndva...
lți salți pe umeri anii și
privești
jur împrejur și ești mereu
mai singur.

Atîția au căzut. Nu au ajuns
măcar pînă'n răspîntia
ce-arată
o roată cu trei dinți știrbiți...
Și ești atât de sfărîmat, încât
nici truda n'are de ce să se
prindă...

Cioburi. Și ți-este sete
și nu vrei
să bei nimic... Și nu poți
nici să sbori
și nici să te îngropi.
Și lunecă pe lîngă tine
umbre
ce și-au pierdut stăpîniul.

Al lu' Parizianu și „romanul” său

Ca punct de pornire, tipologiei deci, Paul Stefan, eroul central din *Delirul* de Marin Preda, în chip surprinzător, aminteste de prototipul balzaiacian. Avînd și ceva din temperamentul pa-lu'Parizianu se arată decis din primul moment să străpungă limitele existenței stereotipe, lipsită de perspectivă, din Siliștea-Gumești, angajîndu-se în îndrăzneța cursă de cuoerire a vieții odată cu plecarea la București. Așemenea unu erou balzaiacian în alt veac și în altă parte a lumii, chiar în primele pagini ale romanului, personajul lui Marin Preda apare hîntuit de o asemenea ambiție. În discuția purtată cu mai tînărul Nicolae Moromete, el își definește clar programul de viață: „acum că bita nu mai are nici o șansă să se vină, trebuie să întrec pe liceul fiindcă tata stă și nu muncește, zice, cu patru clase de liceu pot să devin și eu funcționar... Ei bine, nici nu-mi trece prin cap! Funcționar! Rinji al lui Parizianu batjocoritor, și deodată tăcu”. Convins că se cunoaște îndeajuns, că știe ce vrea și ce poate, el nu ezită să afirme că e gata să înfrunte fatalitatea timpului în care trăiește: „Acceptăm să fim astfel aruncați în lume (...), dar n-o să acceptăm fatalitățile mizerabile impuse de omeni...”. O singură primejdie care mă pîndeste (de alfel și pe tine) - îi mai spune el lui Nicolae - e să nu văd cu proiecții melochi. Breugel are un tablou cu niște orbi care merg înainte și dau înțir-o groapă. Curioz și că cel care n-ai căzut încă stau cu mina înținsă și înaintea încrezători, orientîndu-se după cel din față, care în curînd se va prăbuși”. E sintetizat în aceste destăinuri, revelator potente în plan simbolic, erodu-l în virtutea căruia Stefan va acționa odată cu intrarea sa în deliranta cursă a vieții bucoerștene. Linia directoare a „programului” este dată de încrederea în propriile forte și de mîndria cu care se afirmă primatul opțiunii individuale, indiciu al unei orgolioase conștiințe de sine dar și al lucidității cu care este sesizată obstinata prealune exercită de timpul istoric asupra libertății morale a individului. Se observă astfel că arivismul programatic al personajului se dizolvă în etalon său tîneresc dominat de puritatea morală. În dorința

Nicolae Ciobanu

Continuare în pag. a 8-a

scriitorii români

Spiridon Popescu: „Rătăcirile din Stoborâni”

1909

În cîte se ştie, Spiridon Popescu a fost, mai întâi, un cercetător al vieţii şi psihologiei rurale şi faptul va avea repercutări în proza sa, de inspiraţie exclusiv rurală, publicată mai ales în Viaţa Românească...

Într-o bună măsură observaţia lui Ibrăileanu se poate confirma la lectura noului Rătăcirile din Stoborâni...

Pompliu Marcea

I. C. Vissarion: „Lupii”

1915

„Lupii”, piesă socială în 4 acte, apărută în 1915 şi republicată în 1957 în Biblioteca pentru tîni, este arătat tot atât de puţin cunoscută, ca şi celelalte scrieri ale lui I. C. Vissarion...

I. C. Vissarion a participat într-adevăr în mod direct la evenimentele din anul an tragic în care s-a petrecut revoluţia din 1917...

Piesa are o structură lină, de povestire, în primul rând, interesant de mobilitatea dialogului şi oralitatea rezelor. În primul act cel mai amplu sînt prezentate, în mişcare, principalele personaje...

Următoarele două acte, mai sumbre şi necărgiale — sau, mai exact spus, caragialeşti doar prin prezenţa temporară a unui nebulos delirant — sunt consacrate descrierii războiului...

Nici prin gînd nu le trece că boierul s-ar putea reînnoaşa spre a-l tece o smulge, ci, cînd un...

Ştafon Luchian : „La împărşitul porumbului”

cu următorii. Memorabilă este o scenă din actul trei al anume scene în care Pătrîţel, personajul...

„Rătăcirile din Stoborâni” este înfăţişată în actul patru. General de ţărani revoltaţi trăsese în...

„Lupii” este o dramă socială în 4 acte, apărută în 1915 şi republicată în 1957 în Biblioteca pentru tîni...

I. C. Vissarion a participat într-adevăr în mod direct la evenimentele din anul an tragic în care s-a petrecut revoluţia din 1917...

Piesa are o structură lină, de povestire, în primul rând, interesant de mobilitatea dialogului şi oralitatea rezelor...

Următoarele două acte, mai sumbre şi necărgiale — sau, mai exact spus, caragialeşti doar prin prezenţa temporară...

Nici prin gînd nu le trece că boierul s-ar putea reînnoaşa spre a-l tece o smulge, ci, cînd un...

Următoarele două acte, mai sumbre şi necărgiale — sau, mai exact spus, caragialeşti doar prin prezenţa temporară...

Nici prin gînd nu le trece că boierul s-ar putea reînnoaşa spre a-l tece o smulge, ci, cînd un...

Următoarele două acte, mai sumbre şi necărgiale — sau, mai exact spus, caragialeşti doar prin prezenţa temporară...

Nici prin gînd nu le trece că boierul s-ar putea reînnoaşa spre a-l tece o smulge, ci, cînd un...

Următoarele două acte, mai sumbre şi necărgiale — sau, mai exact spus, caragialeşti doar prin prezenţa temporară...

Nici prin gînd nu le trece că boierul s-ar putea reînnoaşa spre a-l tece o smulge, ci, cînd un...

Următoarele două acte, mai sumbre şi necărgiale — sau, mai exact spus, caragialeşti doar prin prezenţa temporară...

Liviu Rebreanu: „Răscoala”

1932

Că simpla prezenţă în opera literară a evenimentelor din 1917 în cugeţul naţiunii nu atrage după sine în chip necesar şi valoarea artistică, este un adevăr care prin repetare a devenit loc comun...

Proceul de elaborare al Răscoalei pare a fi cel mai lung din toată creaţia lui. Motivul măturării sale, o primă formă a scrierii era gata încă în 1922, dar versiunea definitivă avea să vină abia peste zece ani...

În altă parte, cuvintele unui ţăran, referitoare la boierii săi profetice: „Povestea culinelor îşi facu fratelui lui Ionel cu fata întinerească...”

Dezum al speranţelor risipite, pentru că majoritatea copiilor se întorc epuizaţi înapoi, doar Mateche şi pretenţii său reuşind să se rupă din cercul marce al resemnării definitive...

Parcă a doua, mult mai restrînsă, înfăţişează condiţiile dinamic, acumularea de fapte care a dus la răscoală, cuprinsă în aşezarea a „trei acte”...

Scenariul este înalt din reprezentarea răscoalei, cel al lui Rebreanu şi nelămurit sau, cel al lui Ibrăileanu, cel al reprezentării ei...

„Răscoala” este o dramă socială în 4 acte, apărută în 1932 şi republicată în 1957 în Biblioteca pentru tîni...

„Lupii”, piesă socială în 4 acte, apărută în 1915 şi republicată în 1957 în Biblioteca pentru tîni...

„Răscoala” este o dramă socială în 4 acte, apărută în 1932 şi republicată în 1957 în Biblioteca pentru tîni...

Teodor Bogoi : „După represalii”

potrivă, izvoarele cu energia şi forţa lucrurilor naturale şi e mai puternică, nu poate fi zăgăzuită. Revenind la noul ce ne preocupă, constatăm, încă de la început, un fel de dispoziţie sârbătorească a oamenilor...

Nici prin gînd nu le trece că boierul s-ar putea reînnoaşa spre a-l tece o smulge, ci, cînd un...

Panait Istrati: „Ciulinii Bărăganului”

1928

„Răscoala” este o dramă socială în 4 acte, apărută în 1932 şi republicată în 1957 în Biblioteca pentru tîni...

„Lupii”, piesă socială în 4 acte, apărută în 1915 şi republicată în 1957 în Biblioteca pentru tîni...

Mircea Ionescu : „1907”

Valentin F. Mihăescu

despre 1907

„Gindul meu zboară acum pios spre mormintele voastre, Vouă vă dau ce-am mai sfânt din durerile inimii mele! Singele vostru vărsat ne rămâie de-a-pururi ca pildă“

D. Anghel și Șt. O. Iosif

C. Stere: „Uraganul“

1936

Uraganul este în ciclul românesc a lui C. Stere. În preajma revoluției, romanul marilor mișcări sociale. Vania Răutu în drumurile sale la Chișinău și Odessa urmărește zguduitorul spectacol al dezvăluirii revoluției ruse...

Alexandru Ciucurencu: „Răscoala lui 1907“

s-a învîrtească — bătaul descria un cere mare, cit își putea lungi brațul: Așa învîrtea... așa tot învîrtea... de se făcuse o roată mare de foc...

Cezar Petrescu: „1907“

I, II, III

1935 - 1937

Imaginea pe care o retine cu precădere un țărăn venit să vadă expoziția jubiliară din 1906 a statului român este aceea a boierilor „venind la vete“.

Cine a luat romanul 1907 drept romanul răscoalei a greșit. Răscoala țărănilor ocupă abia a treia parte a trilogiei, celelalte două fiind închinată împrejurărilor dinaintea răscoalei.

Trilogia lui Cezar Petrescu e mai aproape de Uraganul lui C. Stere decât de Răscoala lui Liviu Rebreanu.

Eugen Popa: „1907 - Răscoala“

Zaharia Stancu: „Descult“

1948

Într-o virtuoză bibliografie pe criterii valorice, purinzând literatura consacrată răscoalei din 1907, romanul Descult ar ocupa unul din primele locuri, deși în economia romanului, față de volumul său în ultima versiune, evenimentul din primăvara lui 1907 este un episod restrâns.

Răscoala este evenimentul de referință în legătură subterană cu toate zonele romanului. Este demn de remarcat faptul că principalele romane rurale ale literaturii române se desosebesc printr-o atitudine a scriitorului semnificativ pe mai multe planuri.

Răscoala este experiența fundamentală a lui Dărie — personajul narator — evenimentul central și modelator al conștiinței sale individuale și de clasă.

În romanul Descult memoria este un factor deosebit de important și este prezentă în toate formele sale.

Memoria rămîne unul ei cel mai de preț. Atitudinea față de memorie are două variante: din perspectiva prezent — trecut, memoria a vînd funcția de a reînvia fapte și oameni, avînd nevoie de stimulentele unor naive monumente.

Ion Focșa: „Epilogul răscoalei“

Rebreanu. C. Stere este un bun observator al comportamentului țărănesc și urmărirea de către narator a evenimentelor devine un studiu de psihologie țărănească.

Învîrtețea, ceea ce e adevărat, sau de a fi transferat formal romanului datele proprii sale biografice fără nici o încercare de a le transfigura, ceea ce este inexact, C. Stere a scris un roman rezistent în ansamblu.

Scind despre răscoala C. Stere are o teză: între pătura de sus și cea de jos este o prăpastie. Clasa de sus are o datorie față de cea de jos pe care nu și-o recunoaște.

M. Ungheanu

*) E.S.P.L.A., 1957.

Sultana Craia

Din poemele lui 1907

emilian marcu

Să treci curat ca un început de april

Să treci curat cum ar trece o ploaie în cimp
să treci înspre țara de sus printre răsări
cum trece țărâna cu capul, în april, fulgerul
curat, simburile noastre să-l semene-n zodie,
Să treci, mină să și se preschimbă-ntr-un cîm
de mină țărâna și semăna-n cîmpie
să treci să aștepți pină-ți înflăorească privirea;
oșă roau te va înveli pe această țipă
Să treci curat ca un început de april
mină țărâna să te caute pină
trecearea te va însemna o frumoasă înbînd
pină voia țărâna și va învîlă de lună
Să treci curat precum un început de zi
pină mină țărâna, pe cîmp, va înveli.

Clopotul pînii

Mirosul pînii se leagănă pe sat
grîu-n ciubere și caută-n colțuri,
de fecal sacru cupătoare turbătoare,
țărâna-n singe piămădește-un mire.
Ulei-n candelă se lasă viscolit
pină, în toamnă, cuplorul se-nfierbîntă
și din alucatul proaspăt pregătit
se-orădă piinea rumenă și slîndă

Nai azim deodată între cărămizi
clopotul pînii sunind o sărbătoare,
grîu-n ciubere și caută-n colțuri
pe cînd țărâna învîlă de lună
Mirosul pînii se leagănă pe sat
și grîul din ciubere se vrea însemnat.

Deschid această carte

Deschid această carte și-n literale ei
ca într-o apă slîndă mă ogîndesc și cot
lungi temălii de costur și temălia casă
mi se deschide-n față zidită peste-un sot.

Pe prispela cu fluturi și busuioi în grîni
unde se adînceau adătu miresele și minii
aude poezia și tîbul se-nfăoșă
și dă în spic recolta la marginea pînii.

Deschid această carte. Într-o mîmă
ca într-o sacă mare și-n litera ei cresc
străbunii mei răpusi pe un afet de prund
și văd cum tatăl naște pe osul lor domnesc.

Deschid această carte și-n filele-i de lut
văd cum se schimbă-n fața străbunii mei de
humă,
în ei ca într-o apă mă ogîndesc și-ascult
pămîntul cum rodește în Sînta Joră Mureș.

VALERIA DELEANU

Celor ce-au aprins ruguri la Flămînzii

M-aș înțorace,
și aș aprî brațul
care trece de legea omeniei,
în timp ce ca într-o armură aș închide
trupul ce clarul primăverii din seva lui îl suie.

Singele prelini l-aș înflori în grădina lumii,
pleoapa lor și aș ridica-o de pe ochii blînzi,
n-aș înapta să nu destam lumina
celor care zăbindu-se în rană,
aprinseră ruguri la Flămînzii.

p rîna între noaptea ei zi. Simion Sotelecan alerga nebunește cu căruța, pe dunga ruginei a zărilor. Bolovanii înghetați ai drumului sunau infundat, dureros parcă. Fusese o iarnă săracă în zăpadă, dar geroasă, și sfîrșitul acela de februarie în loc să vestească dezlețarea pînii de primăvară, pînă mai degrabă o decembrie înfirzită. Omul lovea spinările calilor fără răutate, aplecîndu-se mult în față, ca într-o rugă mîr-turisită unui prieten îngăduitor. Moartea bătrî-nului Sotelecan îi fusese vestită în puterea nopții. Îi știa bolnav, dar nu avusese presim-tiri. Nu credea în ele. Era un bărbat zdravăn, cu o față copioasă dar puțin peste patruzeci de ani. Muceca la conac din ziua în care se ispră-vise războiul. Îi luase băiatul boierului. Lupta-seră amîndoi într-o companie. El soldat, celăl-alt locotenent. Se dovedise om de suflet. Si-mion făcea de toate: era și grăjdar de dumi-nică, și argat, și bătaș la vinătoarele pămînt-ului boierului bătrîn. Ingera cîinii și ținea vinul în noaptea sticloase de toamnă. La vreo patru ani locotenentul venise la conac cu o femeie frumoasă. Petreche Marliou, vătaf, om de sat, născocise că ar fi fost frantuzoaică. Enculescu n-a vrut-o. A dat-o afară din casa lui. Au plecat amîndoi noaptea, pe jos pînă la tren. Sotelecan a scos doi cai din grajd, dar bătrînul l-a văzut și l-a tăiat cu vina de bou peste obraz. Semnul o să-i împodobească chipul pînă o să închidă ochii. Cu un an sau doi în urmă a primit veste de la un cunoscut, că băiatul i s-a stîna prin nu știu ce capitală a lumii... Tot Petreche Marliou a povestit, dar asta în mare taină, că boierul e-n fi bucurat. Avea un bătrîn în urmă una felă, care murise și ea. Pînă să plece la învățătură, copilul crescuse mai mult printre cîini. Petreche Enculescu îi amintea și de cite trei ori pe zi: „Așa sunt și aștia — și făcea semn cu fruntea undeva spre miază-zi, parte în care se contura alab satul — dacă vreți să-l înșinosească, trebuie să le arunci mincarea la pî-nioasele tale; la fel ca nepotul crescuse; în toamna trecută leșese offer de jan-darmi și de bucurie, bătrînul Enculescu lăsase să-i scape o lacrimă în văzul lumii. Îi semăna în toate: lovea cu cravașa cu aceeași sete și în cîini, și în oameni. Dar mai ales în oameni: de cîini se pare că se mai teme...”

După ce se asigurase, băiatul îl încetase pe Sotelecan să se mutle la conac. Și să-l devedească mîrînima, și îngădușă să-i încro-pească două odăie și-o sală în fundul conacu-lui, dincolo de grajduri. Din pricina lor, casa lui Simion nu primea niciodată soarele drept în ferestre, ca și cînd el n-ar fi avut dreptul o asemenea dăruire. Pentru hotărîrea asta, tată-său, îl înjurase de toți dumii mincari și necunoscuți, mamă pe îl jelse ca pe moșii — poate din asta i s-a și tras, era cel mai mic și l-ar fi vrut lîngă ei după obiceiul pămînt-ului — frate-său mai mare venise călare toc-mal de la Coocra și-l smintise în bătaie, dar Simion se încapățanase în hotărîrea lui, rămî-nînd credințele boierului. „N-o să pușcăm în față el, aceluiași-mă, pe care l-am vădit, cîndu-și palma la obrazul zădărlit, ca într-o mi-rare inutilă. Sotelecan, bătrînul se făcuse vînt la față. Intrase în tînda casei să la toporul cu gînd să arunce după el, numai că Simion în-chise poarta de la drum cu grijă și se îndepăr-ta drept pe înima soarelui, cu un meș re-gănat. Din ziua aceea s-au vădit și mișcîr-țar de Paști și de Crăciun, cum au obiceiul cei care fac parte din același neam. Marliou i-a povestit boierului tot și Petreche Enculescu i-a dat o vijelășă ca dar, cînd i s-a născut primul băiat. Îi botezase duminică, într-o toamnă umedă și răcoasă, cu salcîmii mereu uzi, și cu o grădiniță în care totuși nu se înflorește și trist. Cu două săptămîni în urmă își îngropase mama și tot drumul pînă la cimitirul călășe în urma lui Sotelecan bătrînul fără să scoată o vorbă. Nu-l iertase și de la groapă a venit direct la conac, lînd-o de-a dreptul peste cîmp. La două săptămîni, boierul Avusese sapte îngi la mază. Enculescu îi trimise o vîntă de tucă prin Petreche Marliou, care se îmbăta-se și îi cupise nevasta în vreo cîteva rînduri de obraz. Simion deschise usa, îl pămăuie și-i dăduse vînt afară, fără să spună decît: „Tot trebuia să mai lasă nițel fumul de țigară...”

În afara aștia, în casa lui nu se mai făcuse sac: un alt botez. Ar fi trebuit să se facă unul ca la sărbătorile de Paști, dar a avut mare noroc că nu s-a prăpădit și ea. În ziua aceea — sau în noaptea aceea — ori în zilele nopții care au urmat, și cit a fost nunta nepotului la conac. I-a păscut gîndul să pună foc și să se piardă în lume. N-a mișcat nici un deget. S-a înfășurat într-o țecere prelungită și ațit. Tată-său nu l-a trimis niciodată vorbă cum că și-ar simți sfîrșitul și ar vrea să-l vorbească. Afle de la oamenii care lucrau la conac că-i bolnav, dar nu îndrăznise să se ducă să-l vadă. Ar fi avut destule să-și spună. Ultima dată se văzuseră în noaptea de Paști. Se duseseră amîndoi „să aprindă lumina” la moartea mamei-său. Nu au sfîrșit. Fiecare avea chibritul și un cîm-can, bătrînul se arcurse de spate; îl împovăra-seră anul; privea dincolo de marginea salcî-milor la o margine de lîună, rădăcină printre mă-răcini. „N-ai mai dat pe-acasă, Simioane”, i-a spus domol, de parcă ar fi reluat o vorbire in-teruptă. „Am și eu necazurile mele.” „Necazu-ri de slugă, i-a retors bătrînul în tînda de pîmînt, și-l muceca și-ți creștea copiii. Tu-ți ai vin-dutul sufletul. Mai bine îl arvuneai pe necuratul. Măcar de la ăla te aștepta să-și țînă cuvîntul și să te plătească!” Ieșiseră printr-o spîrtură din gardul cimitirului, tăiaseră o bucată de cîmp și scurînd drumul cu cîțiva pași, intrase-șeră prin cealaltă margine a satului. Își purta-seră umbrele făcute cumva mai într-o parte, din pricina lumii care își pregătea scăpătutul, mestecîndu-și în taină gînduri fără răspuns. „Ai auzit că mă judec cu Petreche Enculescu pentru pămînt, Simioane? Vrea să-mi la fișia

constantin georgescu tănăcore

aia dinspre apă. Și nu pentru că l-ar face tre-buintă, nu, vrea să mă frîngă, fiindcă l-am în-fruntat. Dar să știu că nu mă tem de el, Simi-one! La o adică am să-mi păzesc pămîntul cu topor”. Eu îl am moștenire de la bietul tai-căni. El sa așut de eu prau-său, că noi suntem d-aci Simioane, nu veniți din cine știe ce parte a lumii... Se opriseră în jumătatea drumului ca să poată gîndi mal întins. Piatra de hotar a neamului nostru e înfiptă în capul locului, și-o știe toată lumea acolo. Enculescu a plătit avocați. Eu n-am cu ce-i plăti. Și chiar de-aș fi avut, tot nu plăteam. Am dăruirea de dăru-tea mîi Simioane! Dacă s-ar mai scula încă vreo cîțiva înși cu mine, nu l-ar mai da mină lui Petreche să ne taie fețele cu vina lui de bou. Ar trebui să-ți lei femeia... Aici bătrînul se oprî. Era un prag pe care nu-l putea trece chiar de la prima încercare. Simion se rusese de lîngă. „Dacă toată lumea doarme, lăta, de ce să stai dîmneață o găzești? Chiar dacă nu dormi, stai culcat!... Nu te poți ridica împotriva boierului. E prea puternic; are banul de partea lui. Și dacă are banul, are și drep-tatea și puterea...”

Roțile căruței continuau să salte ritmic pe deasupra bolovanilor înghetați ai drumului, împăr-tîndu-și gîndurile în fișii negale. Vedeau spî-nările calilor, ude de nădușeală, și marginile pămîntului, alegîndu-și pe laturile căruței. Se stînesse și taică-său. Asta însemna că el va tre-bui să-l ducă numele nepătat mai departe, mai departe, ca să-l dea în primire altui urmaș, la fel de curat cum îl primise. Cîrtea înghetață în care intră i se păru aproape pustie. Trei femei se încăleau lîngă focul unei pirotrei, pe care cloceata o căldare de aramă, iar din-spre fundul ogrăzii se auzea rîntăitul unui fie-răstrău, mușcînd cu lăcomie scîndura uscată de brad. Înainte de-a intra, găsi vreme să desfăc-hamurile la cai și să le arunce un braț de co-ceni în față. „Trecu pragul și rămase într-o cumpănă neclară. Sotelecan, bătrînul și dor-mea somnului vegheat de un sfegnic cu lumina-rea pe jumătate arse. Poate că ar fi trebuit să alege, să se zbată, să dea o mină de ajutor, numai că el rămăsese lîngă ușă, fără lacrimi, în cumpănirea aceea nesigură, cu ochii sprijî-niți pe obrazul tatălui său. Am venit, taică, zicea, mișcîndu-și buzele domol ca într-un cîr-tec. Uite, vezi? Sunt aici, lîngă dîmneață. Am să-mi iau femeia...” Simion Sotelecan știa cum pierduse pămîntul, dar nu se putea rupe de la conac. Ar fi trebuit să-l urască pe moșier. Așa ar fi făcut oricare. El se temea să nu-l lovească. Mă judec pentru pămînt cu tac-tu-țu... Nu înțelegă dacă-l întreabă ori dacă are nevoie numai de confirmarea lui. Dădea zăpada în lă-turi de pe lîngă zidurile conacului. Petreche

Enculescu stătea cu vreo două trepte mai sus decît el. Avea armă de vîntoare pe umăr și privea cu îngăduința stăpînului care poate să strivească, fără să dea socoteală nimănui. „Să nu-l lovești, bădole, zicea Simion în gînd. Pă-mîntul e al nostru de cînd ne știm. Avem și piața de hotar...” Trecuse de scările conacului. „N-am nevoie de pămîntul lui, Simioane, dar de lăut-l-l-lau, ca să nu mai ridice capul și alhădă. Să se pună el cu mine, mă! Să mă înfrunte el pe mine...” Simion trecuse și de colțul casei. Acum nu-l mai vedea. De lîngă dîmneții se lovi un foc repetat de armă. Omul tresări. Își rezemă lopata de leșitura zidului. Albul necîntit al zăpezii era murdărit de sin-gele unui cîine voinic, care murise fulgerător. Simion Sotelecan își duse amîndouă palmele la ochi. „N-am avut nimic cu el, a zis Petreche Enculescu, dar dacă mi-a stat în cale...” După care a ridicat țevile puștii în sus, ca să-i mai golească o dată încărcătura. Pînă să bage alte cartușe în ea, pînă să-i potrivască cocorșele, ar fi avut vreme să-l lovească în cap cu lopata, să-l zdrobească fața, să-l pișeze, ca să murdă-rească și el zăpada ceva mal într-o parte de cîinele ucis. Ar fi făcut bine, ar fi făcut rău?... Odaia s-a umplut de lume. S-au umplut și tînda și prisa... Mortul n-a fost în dușmanie cu nimeni... Simion se uită lîngă pe fereastră. Și drumul s-a umplut de lume. Nici trei săptă-mîni n-au trecut de cînd a pierdînt pămîntul. Căce din supărarea asta să se fi stîns?... A fi-n-cîci pîpt procesului aproape o vară, o toamnă și iarna asta pînă spre sfîrșitul ei. Pînă la urmă Petreche Enculescu tot l-a doborât. În viața lui nu se lovice un timp atât de lung de dirigența unui om. A fost o vreme cînd s-a temut că el o să piardă. Asta l-a înrăbit și mai mult. Poate căce a săpat cu mina lui la rădăcina pietei de hotar, fără să se cîntesească de lîngă ea pînă ce n-a fost smulș pămîntului. Oamenii se așteptau că o să-i pună s-o starme cu haroșele. Nu; el a pus să se curețe numele Sotelecanilor și a dus piața la conac... „Multă lume a venit să-l privească”, gîndește Simion, mutîndu-și din nou privirea pe chipul celui din cecugiu. „De ce te puș dîmneață cu el, taică? Încercă să lege o vorbă mai veche. Inchiide și dîmneață ochii și răbdă. O să-i vină și lui rîndul și o să se ducă. Poate că nepotu-său o să se dovedească altfel de om...” Omul nu trebuie să rabde, Si-mioane, a zis bătrînul. Omului i-a fost dat răb-darea numai în bațocură...” Iar își aruncă privirea în drum. Lumea se mișcă. Parcă s-a oprit o căruță. Primăvara amăgitoare înflorise geamul cu desenul subțire al înghetului. Ina-

Constantin Piliuță: „Focul”

Fabián Sándor: „Declarație”

Subsemnatul, domiciliat aci-n prezentul plin de proșpețime, laur de vise, însă și de planuri, fiu al acestei epoci, declar: îmi pare bine că astăzi lăpa crește peste timp și-acelerația a prins atari elanuri încît, ca mine, doar cale-mi trebuie — durată nu — spre lîntă, ca o ațing...

Mărturisesc că, astăzi, bucurie mă mult însemnă decît simpla voințe sau risul vesel, sau iubirea, oricît de dulce se-nfîrșă; însemnă-ntrgul existenței pe care lîmpă — mecanism subtil — ne-o construiește, clipă după clipă.

Eu știu ce spun copacii mari de-afară, despre noi, oameni: „Do, vor răbi, căci știu că crească, încapățînați — dar e o vîntă: pot li cîntîți din loc, căci nu ar rădăcină”. Însă nu-i cred, de cînd cunosc și cînt voința comunistă — rădăcină diră — o-toale-răzbitoare și plină de vînt.

Eu, subsemnatul, cred că de popor măi pin te leagă ea, decît îi leagă pe copaci, de glie, rădăcina lor; că ea gâște-n suflet — ca ele, în pămînt — sevele bucuriei ascunse în adînc.

In românește de Gelu Păteanu

teatru

t Față cu ceea ce se spune despre Marin Sorescu, excesiv și dintr-o parte și din cealaltă, prefer o simplă constatare, modestă în sine dar pozitivă. Anume că vocația acestui (printre altele și) dramaturg se dezvoltă în creații din ce în ce mai ample, mai organice, că ceea ce deunăzi era mai mult un ghimpe (ascuțit, e drept, dar la fel de năde, de uscat) se acoperă acum cu o carne deasă și substanțială, devine simbură. Scrierul lui Marin Sorescu a cîștigat, în plus, o anumită libertate care-i dă posibilitatea să se dispenseze pînă și de inteligența prea exersată a autorului său, revîndu-și — cum să spun — obiectiv și convingător în momentele sale fericite ca un lucru din natură. Așteptată cu deosebire interes Răceala, această din urmă piesă, este o lucrare contemporană care tratează materia istoriei. Nu altceva s-ar putea spune, de exemplu, despre *Romulus cel Mare* de Durenmat. Numai că la Sorescu nu Mahomed este centrul pie-siei, ci doar centrul unei zone a piesei. Această zonă, abundentă în parado-xuri, vorbe de duh și scilicitorare dia-loguri, care de altminteri îi vin scri-torului ca o mînușă, ar putea fi cali-ficată drept demitizantă. Într-adevăr, cuceritorul Constantinopolului pare, ca în toate întru-chipările de acest fel, un mecanism ce-si contemplic propria-i mișcare, găsîndu singur că aceasta se produce în gol. Mahomed nu are nici

film

f În peisajul filmului nostru, Mircea Danieliuc vine cu o mare dorință de firesc, de adevăr; ca pe multă din colegii săi de generație, contrafăcerea îl rezultă dintr-un program al căruia înțelesul este estetic și simplu, est-etivativ modest, dar cit de sugestiv și dovedește a fi această rezervă, cit de mult cîștigă lumea de pe ecran a-tunci cînd regizorul își reține efu-zivitatea și pornirile vindicative!

Revizînd *Cursa*, filmul de debut al lui Mircea Danieliuc, programul căp-tîmîna trecută la televiziune, am avut din nou sentimentul că regizorul, pe lîngă sarcina de a pune în scenă un fapt de viață, a reușit și performanța de loc ușoară, de a propune un mod mai concret de a vedea lumea, o vi-ziune mai firescă asupra realității.

Atacul la adresa convenției, a mo-delelor gata confecționale, nu este doar o intuiție vagă a regizorului; cu ce am fi rămas, cunoscînd pe cei doi soferi care pleacă în cursă doar din filmul pe care reportierul de actuali-tăți îl face în uzină? *Cursa* este dru-mul spre înțelegerea mai adîncă a o-mului de lîngă noi, un crez artistic, o pledoarie pentru gestul simplu, împo-triva grandilocvenței, a producției în serie de eroi și eroism. În intenția lui Mircea Danieliuc, protagoniștii filmu-lui sînt un argument; omnia lor pre-fundă nu vine dintr-o sfîntenie apar-te, din împrejuriări, din declarații și îndelungi priviri introspective, ci de acolo că, urmărită discret, cei doi so-feri își dezvoltă o adîncă lume sufle-tască. Pudoarea pe care camenii o au

televiziune

tv ● Nu faptul că am stat toată duminică în casă în fața televizorului — într-o zi autentică de primăvară — să văd filmul *Andrei Rubliov* m-a nemulțu-mit, filmul fiind schimbat în ultimul moment cu *Adia arme*. Am văzut așa-rău două filme bune unul duminică și altul miercuri. Norocul meu a fost că producția studiourilor sovietice, filmul laureat la Cannes cu premiul criticii internaționale l-am văzut și pe ecran așa că am putut să-l povestesc și în timp ce se transmitea la TV, celor doi prie-teni veniți la mine. Filmul pe ecran durat cîteva ore iar aici a fost concen-

televiziune

tv ● În ce tot sîntem la capitolul mărturisirilor făcute în fața micului ecran, de cîteva dîmniți nu numai Taina mărilor „îmi strică” programul zilei ci și seria reportajelor semnate de Aristide Bubești, „Drumuri euro-pene.”

● Evenimentul teatrului T.V. a fost, desigur, programarea capodoperei shakesperiene „*Antoni și Cleopatra*” jucat magistral de actorii de la Royal Shakespeare Company, trupă care a-cum cîțiva ani a făcut un turneu în la noi în țară. Mai mult decît jocul ac-torilor a impresionat felul în care a fost văzută piesa de ochiul aparatului de filmat. În această privință, specta-colul a fost o adevărată lecție.

● Revista literar-artistică T.V. prin cronica literară lucidă semnată de Cornel Regman la volumele de poezie premiate la ediția a doua a concursu-lui de debut organizat de Editura Emi-nescu a informat publicul larg și pe această cale asupra celor mai tinere talente scriitoricești care s-au remar-cat în ultimul timp.

● Simbătă ca de obicei un pro-gram S.T.A.S., teleenciclopedia. Un șerif la el acasă, nu numai la New-York o satiră și umor, cîteva romanțe și căm atîr.

televiziune

tv ● Într-o săptămîna de zile, în cadrul emisiunii „Ultimul drum” prezentată de Aurelia Heinrich Bellicescu, am văzut un film foarte interesant, „Ultimul drum” scris și regizat de același autor. Este vorba de o poveste de dragoste din timpul războiului, care este prezentată într-o manieră foarte frumoasă și emoționantă. Filmul este o operă de artă, care merită să fie văzută de toată lumea. Este o poveste de dragoste din timpul războiului, care este prezentată într-o manieră foarte frumoasă și emoționantă. Filmul este o operă de artă, care merită să fie văzută de toată lumea.

prelungita

ea mina nu-i mai ascultă și alunece moale de-a lungul buzunariului. Simion plecase de lângă el. El văzuse cărind doi anopi de coceni pe care-i aruncase deasupra pietrei din căruță — înțeleg că făcea asta ca s-o ascundă — și înținându-se în urma lui pină în capul grădinii, așeză la loc gardul, după ce Simion Sotelecan se pierduse în timp. Dacă Petrache Marliou i-ar fi bănut în seara aceea când se întorcea cu căruța la conac...

Nu s-a plina la nimeni și nimeni nu i-a putut citi în suflet. Trăsese căruța într-o parte mai neumbată a conacului boțeros, îl băgase o buturugă sub osia din față, îl scosese o roată — chipurile ca să-l înlocuiască niște spite putredă — mai aruncase niște pale deasupra — și ca nimeni n-o să scoatemănească prin ele — și se prinsese într-o așteptare lungă, aparent lipsită de scop. Au trecut puține zile. Petrache Enculescu i-a urmărit băntuitor în vreo câteva rânduri, jucându-se cu arma de vânătoare sau în prividori conacului. Într-o seară a dat pe la oțetierul de jandarmi: „Am auzit că i-ai îngropat pe la-tu, Simioane? „Ce să fac, boie-rule — știa că-i face plăcere să se spună așa — dacă i s-a isprăvit ghemul Nu știți dum-nevoastră? Viața noastră e ca o sfotără strânsă pe un ghem. Desfăcăt din el, desfăcăt. Al lui s-a isprăvit... Cînd au ieșit afară, jandarmul i-a spus: „Imi place de tine, Simioane; dă-mi se vede că ești un om de seamă. Cînd și cînd șalciunii se întinorau într-un susur ușor, nu era vînt, ci răsuflarea nopții de iarnă. Intră grăbit în casă, își luă căciula, haina de dimie, așeză sub sticla felinarului și se prelinse ca o umbră pină la cai. La conac geamurile erau luminate, așa că n-o să i se bănuiască lipsa. Petrache Enculescu avea oșezii la locul de cărți și cînd juca, nu-l mai intră în casă, și de nimic. Impinse roata din față pe butucul osiei — îl schimbăse citeva spite, la nimer-eală, ca să nu-l se nimeni la ochi și să-l pîrască la curte, (le cioplise cu mina lui, pîrînd în noaptea palele de griu din tronul căruței) — legă copitele cailor cu niște basmale vechi de-a se nevătăsi și prin furcul armanului. Făcu mai întii un ocol — drumul se scurta și nu se cunoșteau urmele roților — dădu caii în trap și se duse mult spre apusul pîmîntului. Îi dăduse și inima în trap, amestecîndu-se cu loviturile înfundate ale copitelor și el struni căci. Nu, trupul lor nu se auzea; aveau copitele bine înfășurate în jurul roților, și se auzea adunau ploile de primăvară, zăbovindu-se pe acocera grăului și se îndreptă spre ai. Cîra lopeții pe care o luase cu el să-morătie pîmîntului așemini căuțitorilor de comori se lovi de piatră și el răscolu pe coceni și-o scoase, nu curva fierul să zgîrie puțin ce mai rămăsese din numele Sotelecanilor. Întră în sat, trecu prin dreptul conacului, și se auză un cântec răsunător și în clipa aceea el se hotărî să se întoarcă și să se ducă la conac. Într-o seară, după ce se întoarse din drum, Simion Sotelecan se trezi în noaptea și se dădu să se ducă la conac. Într-o seară, după ce se întoarse din drum, Simion Sotelecan se trezi în noaptea și se dădu să se ducă la conac.

se așteptau suriri de sîngerii, cu crengile vigo-rose înfipte în albastru. Ningea domol, acoperînd cu alb proaspăt locul în care fusese îngropată piatra de hotar a Sotelecanilor, semn du-rabil al adevăratilor stăpîni de moșie... Cînd Calaneau, care venea împreună cu cumnatu-său Marin Madolciu de la o cimetrie din Valea Măcrișului, susține că i-ar fi găsit în zori înclîzîndu-se la flacăra unui foc aprins din crengile sîngerului doborît. Era numai în cămașă și cu căciula în cap. Ceva mai încolo, în hîmăși la căruță, călăpău cu dorm sub ninsora bogată. Unul avea spina așezată acoperită cu haina de dimie, celălalt cu bunda lui Simion. El i-au crezut degerat. Cînd s-au apropiat, au văzut că fumează. Madolciu i-a scutit nebuș și a vrut să fugă fără să-l așteze alături, pe trunchiul copacului doborît. „Ce faci, Sotelecan? I-am întrebă cu grijă, povestește el cui are vreme să-l asculte. „Mă uit cum ninge, mi-a răspuns. „Nu ne duci și pe noi cu căruța pînă în sat? „V-as duce, dacă ar fi cu fața în-țel. „Nu te întorcem noi, Simioane. „Nu se poate, că are trunchi înfipte în pîmînt... „Aron Calaneau și-a trecut palma peste față, s-a ridicat și i-a zis: „Să-ți lasă niște tutun. Eu vin de la cimetrie și am destul. „Asta, da. Și a întins căciula de parcă ar fi cerut cuiva de po-

duș și vîtaful a oftat ușurat. „Spune-i lui Marliou că am copitul bolnav și nu pot să vin. Simion și-a așezat adevărul — schimbăse citeva cuvinte cu un vecin de-al lui Sotelecan, „Eu zic că are apîrindere la plămîni. Își dăduse omul cu părerea — Marliou îi făcuse vînt lui Lambe Brandiburu. „Du-te, mă, și spune-i că dacă nu vine la conac, ești ai zăpăci, a zis boierul că-l aduce cu jandarmii! Simion a dat răspuns amănunțit și să: „Cu jandarmii s-a auzit că mă-să din groapă, nu pe mine! I-a uitat că mă-șă din osul Sotelecanilor? „Numai că Marliou n-a avut curajul să ducă un asemenea răspuns, măcar că a băut și i-a cîntat Brandiburu pină aproape de ziua...

Petrache Enculescu avea nevoie de el la conac. Organizase „vînațoarea regală“, cum îl plăcea lui s-o numească. O astfel de vînațoare nu putea fi organizată decît o dată pe an, și numai primăvara. Atunci venea de la Paris, pentru două săptămîni, Axinetă Mardale, dragătoarea nelegitimă a moșierului, care-și mai păstrase o amantă în țară, în țara de pogoane, unde trebuia să se ducă să-l înțeleagă pe cel din țară. Într-o zi, după ce se trecea mai bine din cele două săptămîni la conacul vechiului amant, Axinetă Mardale dădea o fugă și pe la sfîrșit de pîmînt, după care se urca în tren și pleca din nou la Paris să ronție resturile averilor pe care i le trecuse pe nume Isidor, înainte de divorț.

Vida Giza: „Răscăla“

mană. Cel doi cumnați n-au mai zăbovit. Apropo de intrarea în sat, Madolciu i-a întrebă în șoptit: „Crezi că Sotelecan știe că azi e duminică?...”

„Fără să-l dea de veste stăpînului, Simion Sotelecan se mutase în casa bătrînescă chiar în noaptea în care își strivise între dinți buza de jos. Își luase copitul în brațe și pornise spre sat, frîmțind arătura cîmpului. În urma lui venea nevăstată cu două bocole în mîini. Asta era toată strînsura lor. Petrache Enculescu îl descoperise lipsa în zori. „Te duci după el și-l aduci la conac. „Îl porționezi lui Marliou. Vîtaful îl privea dintr-o parte. „Ala tîmîi dă cu toporul în cap, spuse el, încercînd să scape. „Să te omoare dacă ești prost! Îl aruncă moșierul, semn că el i s-a isprăvit tot ce avea de spus. Plecase să-lare, Avea și el cravasa din curule împletite. Cam pe la jumătatea împletiturii îl legase doi canaci de lînă — unul roșu, altul verde — de parcă existența lor ar fi făcut loviturile mai pu-țin dureroase. Marliou nu îndrăznea încă să ridice cravasa și asupra oamenilor, cum făcea stăpînul său, măcar că avea și el vreo cițiva pe care i-ar fi plăcut să-i poată așeza în piciora-rea. Merga în pas domol, încercînd să-și încheie puțin înțelegerea dintr-o parte și cu Sotelecan. Era seară. „Nebunu! Asta bătrîn nu mă putea trimite pe zi? se întreba el, sfocîndu-se de nezac. Pe lînia zărut, de unde nu pierise însă, stăruia un soare portocaliu, lipsit de viață. Luna, cu lucirea ei surie pe albastrul închis din creșal asne-țului tribu, intr-o lumină moartă ne-șpare și împărtășind peste petele rare de zăpădat mur-dar umbrele neclare ale amurgului. Nu opri în poarta lui Sotelecan. „Mă duc la circumă, gîndi el. Îi trimis vorba să vină acolo. Doi țeri înși tot au să mă fie dinaintea teighelei... Nebunu-lui îi stă la îndemînă și dea ordine, dar nu știe cîntic. Asta de năvăsi! El și-a făcut și cu tre-șărie să-l împac. „Din coajile cașilor fumul se ridică în stîlpi împletiti, spulberîndu-se apoi în vîzduh; prin sat plutea mîros de coceni arși, de bălegă proaspătă. Cîrîitul ciocarilor se auzea sec și deslușit. Noaptea venea din cîmp, stingînd culorile; îndată ce soarele apăsese o stea sfîșiată ca o fată de măritat la cea dinții vechi, se ivi deasupra cumpenei întinși din băta-tura Sotelecanilor... În două rînduri i-a trimis vorba că-l așteaptă la Papă-Lînă. Simion nu s-a

bi primul. Ceruse o sumă nelsemnată. Epifanie Cozărescu plusă. Ofiterul îl suspecă. Știa ce împărțise, dar cărtile putea să-l joace și lui o festă. În plus, îl știa pe moșier că trăgea din renumea și creditul ce mai rămînea eliva timp de pe urma unei averi pierdute. El nu dispunea de „valută forte“, cum a numeau ceilalți. Ceruse peste Manusaride, douăzeci de pogoane de pîmînt. Ofiterul acceptă. „Voi cum stați cu țărani? aruncă o vorbă Axinetă Mardale, venind de afară, unde își fumase țigara. Moșierul din Valea Căpitanului avu o tresărire bruscă. Scîpnă o carte din mînă — Petrache Enculescu avu vreme să vadă că era o damă de treflă — se repezi după ea, o acă-poti printre celelalte și rămase cu o privire în-trebrătoare, adresată femeii. „Am auzit zvonuri la București, că s-au produs unele ciocniri în-tre stăpîni și slugi!... „Poate la asta, se repezi moșierul de scopul de a întreprinde discuția. În ce mă privește... Se răzgîndi și nu mai dădu nici un amănunț pe privire la joc. Cu cartea în mînă și se retrăgă partenerii de joc. Cu cartea pe care o avea în mînă era exclus să nu s-a-țuge. Numai că o asemenea carte trebuia apuca-tă. „Ai devenit de nerecunoscut, Petrache! Moșierul se prefăcu că n-o aude. Se uită la nepot, și ca un scurt popas și pe chipurile celorlalți din joc. „Plus zece mii!... Chiriac Manusaride își mai privi o dată cărtile, pleni una din ele cu unghia degetului mare, se înțelegea că din pricina ei nu putea să plă-tăsoze — și aruncîndu-le peste postavul mesei hotărî: „Nu! Plictisit, parizianca ieșise din nou. Epifanie Cozărescu avu nevoie de un răgaz mai întîn. Cîta ai luat, Enculescule? Întrebă el, devenind brusc interesat. „Trebuie să fii atent! Dar fiindcă sîntem prieteni, să-ți bine, una. „Una, repetă celălalt, ca și cînd citra ar fi fost foarte mare și ca s-o poată reține, tre-buia mai întii s-o repețe. Oho; una... Zece mii ai zis? Și, dîndu-și singur răspunsul: Zece mii! Cîți faci asta? Douăzeci de pogoane de pîmînt? Bine, plăcîm. Cu șansa supremă de emoție, Petrache Enculescu îl ceru: „Semnează-mă, Epifanie, să nu mi spui nimic de ris de-ținat. Jucătorul se așuză. Avea hîrtii dinaintea semnate. Bani lui însemnau cînt pogoane, zece douazeci... În următoarea clipă ar fi fost rîndul jandarmului să se pronunte. Nu mai avu vreme. Axinetă intrase tremurînd. Nu-i dădu nimeni atenție. Un bărbat încercă să se strecoare de-a-jungul grajdurilor. Petrache i vorbi de la în-treținut. Poate că a venit să pună foc! Am auzit că așa se obișnuiesc în primăvara asta! Fata ei împrumutase culoarea albului tocit al încăl-țării. Moșierul își așeză cărtile pe masă cu fata în jos, acoperîndu-și cu palma. Se cunoștea că a intrat în panică. Femeia nu-l țeri. „Spuneai că la tine pe moșie... Glasul ei deosebit de jocos. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit — (se vede că asta era altarul lui) — îl controlă cocoasele și își în cerdac. Curtea conacului strălucea albă în lumina lunii pline, și se vede că se vede și în cerdac. Bătrînul nu-i acordă răgaz să ispră-vească. Desprinde arma cu trei țevi din panonlia aflată pe peretele de la răsărit

Atelier literar la postea redacției

P. CERNAT: Nu sînt lucruri noi, din păcate... lucruri, mai vechi și mai noi, unele cam usurele, superficiale, inconsistente, de gust indolent, ceva mai altele, „Necoi pînă la Cera”, și în prelungirea „Poezie neagră”. Dar, în general, cam prea puțin. Nu-ți înțelegi nici de data asta — ziceți — de ce am ales... etc. Ar fi timpul să înțelegi mai mult, dar să mă uită din cînd în cînd prin reviste, etc.

A. ALBU: Multe lucruri patide, uscate, dar și citeva pagini de substanță și vibrație, care confirmă speranțele: „Pocm”, „Cînd dorm”, „Cînd te culci”, „Dar lasă”, (Lectură e, însă, de multe ori dificilă și incertă: străduți-vă să scrieți mai citit, dacă n-aveți o mașină de scris prin apropiere).

AL. HORIA: Citeva pagini frumoase: „Metafora”, „Fără cuvinte”, „Ispita”. E și părerea noastră, dar, după cum știți, soțoteala de-acasă...

A. GIRDAP: Printre pagini de efort prozodic și cărtăresc, îndelung lustruite (uneori, pînă la dispariția freazăntului), și una mai spontană și mai devolventă („Trăumerei”) și încă una care atinge o anumită tensiune („In forul meu”).

E. HORASANGIAN: Nu sînt nouități. Enumerații, fragmente, nu lipsite de simț și de simț, lipsite parcă, de „pigment”, de nerv. Ceva mai bine, „Roz Tielolo”, „Amăgirea”.

AI. ORCAN: Mulțumiri pentru amănunțit gest. Din păcate, versurile nu ne dau semne suficiente de bun augur (poate, ceva în „Deziderat”, „De ce”). Mai încercați.

I. NEGRILA: Ne pare rău, dar antecedentele de care vorbim nu prea se confirmă în paginile trimise, destul de uscate.

convenționale, lipsite de fior. Ceva, în „Via”, „Caii timpului”.

E. MARIA-NISTOR: Inconfortabil, poezia din „Idolul visurilor mele” e frumoasă și dovedește mult talent. Am și publicat-o, fără doar și poate, la loc de cinste, dar s-a întimplat s-o mai fi publicat o dată, tot noi.

M. TERZIAN: Mulțumiri pentru frumoasa imagine și poezii de versurile, din păcate, sînt foarte prozaice, uscate, lipsite de vibrație.

Vesile Debrion: „Epilog 1907”

acum vreo zece ani. Intr-o formă strict identică E drept, cu acel prietel, ea a apărut sub alt titlu („Beia amantilor”) și sub o semnătură simțitor diferită — Charles Baudelaire (în ediția „Les fleurs du mal”, Ed. pentru Literatură universală, 1968). Co-incidența e, desigur, neplăcută, în toate eventualitățile: dacă ai dorit să ne „testați” memoria, sperăm ce ne-am descurcat destul de bine, nu?; dacă ai dorit să vă urați debutul în literatură cu ajutorul lui Baudelaire, s-a întimplat să ni-merți — curaj ghinion! — chiar peste autorul ediției amintite!

D. CERNESCU: E o creștere a tensiunii, a vibrației, a capacității expresiei, în toate trei piesele (nepublicabile, din păcate...)

M. SĂSĂRMAN: E ceva, dar încă tulbur, nesigur, cu alunecări în proză, și artificial. Dar e cazul să continuăm.

M. TERZIAN: Mulțumiri pentru frumoasa imagine și poezii de versurile, din păcate, sînt foarte prozaice, uscate, lipsite de vibrație.

MANUSCRISURI NEFISCALITE: „Bătrina toamnă”, „Ritm”, „Absență”, „Cadențe”, etc.; „Eu-s doar mormintul”, „Amin-tire”, „In lacrimii”, „Zbor inv-verse”, „Izvorul, tu”, „Iarba a-coasta”, „Glas ascuns”, etc.; „Poetul, poezia și tara”, „Fetei care cîntă”, „Cîntec de pian în zori”, „Via”, etc.; „Aud tăcerea”, „Odată bucurie”, „Lucașfânului”, „Anotimpuri”, „Reverie”, „Blinda răză a soarelui”; „O, nu rîmii”, „Tu, nu-ți făcut”.

Geo Dumitrescu

Săplînd
Nu pot ingenunchia lîngă o albă secetă
în așteptarea ploilor, ci mai ușor sap cînd
ca o privire spre cer;
îmi spă prin singe corpatina Ana
fîntîi adînci

colina de lîngă inimi, dar eu sint ocia
care încep să mor în inima ei
mai curînd decît emierle...

Umbră încă ne măsoară
brcelele istovite
cînd norii de îndolăci se risipesc
străpînuș de reavînuț amurg —
izvoarele se-ncumetă
și curg...

FRANCISKO KOCIS

Autobiografie
Dăspire existența mea vî pot spune
Alt:
Iubirile mele, bune sau rele,
Nu cunosc nici un nod;
Pe unele și-ocum le mai lînfășor
Pe ghemul inimii,
Pe cîtele le-am retezat
Fără cruțare,
Deși capotul lor mă doare,
Încă mă doare.
De oameni mă apropii ca de cîrți
Vorbitoare,
Din care culeg cit mă pricep
Restul rămîne să-l învîț de la arbori,
De la rîu
Și de la acest pămînt întelept.

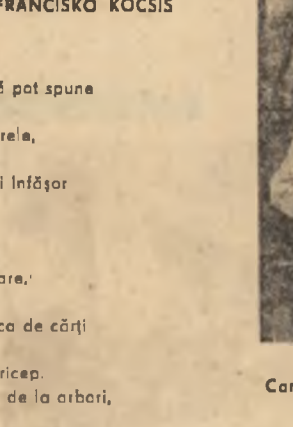
Linieștea nopții
Aud în somn arpegii la un clocecin
ecordat după inima mea,
ne-cunoscuta tonuri îmi străpung auzul
sunete ciudate îmi lărmează-n urechi
sub timple îmi zvicnește o cavalcadă
de zgomote, noaptea tulbură în mine
door linieștea iluzorie a stelelor
otărnîscătoare în spațiu.

VICTOR CROTORU

Assisi
Din nori presărați vomă o sufletelor
urcă apele în val și în aburi
închizându-și urechile suspensat peste mare
și colană de mormur gîlbui
sprînjină o altă existență

amprenta unei respirații înghețate
de zeu uitat de urmași
străzi în prăpastie
străzi în spirală
în locul cîmpiei stivite
se întinde în homac așteptarea
și numele orașului a fost salvat.

VIVORICA IONESCU

Camil Ressu: „O familie de țărani”

VALERIU DRUMES
Ispita
Alpinistul urcă
pe zidul de piatră
din ce în ce
mai singur
palmele rînite îl singerează
ca niște garofale
strive de stîncă
e oțit de sus
ca trupul lui să lipește
de balta cerului
visează mereu să atîngă
piscul fragil
ca un mugur.

ALEXANDRU HORIA

Posta
Simplitatea, ca pe o cămășă de tort
și port lîngă inimă și degeană în cuvînt.
Simplitatea e puritatea unui om
cîntat la vreme peste pămînt.

Cum presimțim izvorul sub piatră
înfîșurat în toată adînc.
Simplitatea o simți veșnic în piept
ecou prăvălit din stîncă în stîncă.

Unde ziua se mută în noapte
La fel de mioritic ca în trecut
simplitatea e o ciutură de lemn
și-un ochi de fîntînă la fel de tăcut.

Vino dar să bem simplu și pe săturate
opo ce-o prinde cura cînilor de lut.
Vino pe unde larba doinește în noapte
la fel de adînc și la fel de durut.

Aici, undeva, într-un colț de baladă,
aici niciodată nu ne vom schimba.
Aici, dații, aici noi, aici viitorul...
Aici fă-te frumoasă și nu uita :

Omul și pămîntul rămîm mereu
sufletul cel mai adăvrat — neamă;
simplitatea o-nfloriri, o radonii
cum stă pe umerii primăverii ramul.

AUREL ALBU

Către toți frații
Alb să-mi fie veșmintul și curată
inimă.
Să mă arăt lumii scump la mîngiere
și drept la vorbă.

Doacă îmi veți semăna
cîrțile cu sămîntă de mesteacăn
și mă veți trage de mîncă
să văd cum apun pîrîntii la marginea
cîmpiei
încă mi se va părea ușoară
clădăria
și lașea pe care v-o închin
să fie bunătatea voastră nemăsurată
și fînăcirea voastră cea de toate zilele
tăiată pe masă și împărțită
la toți frații
acestei lumi întregi.

VALERIU DRAGUȘANU

Ipoteză și aproximatie

Urmare din pag. 1

ment spontană prin experiențe... Măi ce s'întîi
la o'nele minoritate și-au desușu d'elie vîite la
masse du peuple... Fenomenul nu este specific
bîntîrit și Brehier n-a afirmat-o nicieri (cum ar
fi putut), în literatura europeană și în cea
americană de care vorbește autorul (p. 34) după
D. Zamfirescu nu este caracteristică numai ariei
bizantine, nici doar învînturilor, căci „hierarhi-
smul și dinamismul concepției celor două extreme
între care se desfășoară întreaga viață a lumii
medievale: idealul asceptic și participarea activă
la tumultuoasă viață reală”, care a arătat tocmai
un cercetător al acestor probleme (E. Lazărescu în
SCIA, 1967, p. 193).

Discuția despre intelectualismul isihasmului, despre
funcția reconciliatoare a palamitismului, despre
Maxim Mărturisitorul și Egiptul și balcanismul și
erudiția sud-est europeană a acestui capitol, care
aminteste o pagină celebră a lui Lovinescu (în
păzită în discuție decît cele pentru care a
fost scrisă), înțelegem că balcanismul și
inimă pentru că isihasmul învînturilor a fost
demonstrat mai biologic și mai la obiect (D. Zamfi-
rescu, op. cit., p. 84-85); înțelegem și că „în-
crearea de a aproba divinitatea de scara umanului
este o „etapă”, a „hesychia”, în 34 însemnă a in-
toare realitatea cu capul în jos, căci isihasmul
presupune dimpotrivă, apropierea sufletului de di-
vinitate prin ascetă, prin extaz, prin „înșiră”.

Nici unul din argumentele învecinate mai departe
în favoarea „balcanismului” lui Cantemir nu arată
altceva decît cultura sa orientală și tendința po-
litică antiohiană a apei sale, pe care o înșiră
nu numai în Balcani ci și la cărturarii rugi, po-
loni etc. Ce este balcanic în opera sa, din punct
de vedere literar, care este poezia și înțelegem
serii estetice, cum vize autorul? După părerea
noastră, nimic; dar interpretînd faptele din dife-
rite unghiuri pentru a se putea considera „balca-
nic” (în învînturi, balcanismul este bizantinism,
iar la Cantemir același balcanism e orientalism),
autorul ajunge inevitabil la contradicții: o dată
se afirmă: „Cantemir nu credea că are „serii”
tertili și „decreșterii” puteri otomane” (p. 72),
peură pe aceste câteva pagini să citim: „ideea de
cauzitate nu-i putea în străină printruși în
întregul spațiu orientăla care s'întîna înțelegem
din cauzele „decreșterii” Semlunel” (p. 73).

LA MOSCOVA, în revista Inostrannia Li-
teratura a apărut traducerea novelii Doia
Anastasia trecea de Dumitru Radu Popescu. Ver-
siunea născută realizată de Lila Dolgova,
traducătoare cu stăruie în propagarea litera-
turii române contemporane în Uniunea Sovietică.
Textul este însoțit de o elogioasă pre-
zentare semnată de Ion Druță.

GEORGE LAZĂRESCU, profesor de limbă
și literatură română la Universitatea din Pisa, a

Ghioceii

Urmare din pag. 1

vine scriși frîgu și omul? Omul și istoria lui
cunosc bine lecția aceasta. Și atunci, de ce abia
acum, așteptăm cu timpul ghioceii cu să-
pîm în după merii carajii și sacrificii și me-
morii?

A fost odată un februarie dur și îngeros, ur-
mat de un martie triumfal. Era vremea ghiocei-
lor, iar săii dintr-o zi au sunit-o „vremea ză-
pezilor furboși”. Istoria nu face însă poezie, și
a hotărât-o a fost pacea și pacea și pacea
săe curate.

În toată Europa era, pe atunci, o primăvară
similă, pînă de eroi necunoscuți și de ghiocei
împingeri. Ne-am făcut, atunci, după victorie,
promisiuni de pace și omens. Cel mai înalt re-
șed, revoluționar, al supraviețuitorilor, ultimii
termi de război a fost: pacea și omens. Așa a
venit: omis primăvară.

Ghioceii ghioceilor omensului și să le fie zăpăz
ușor.

Apoi trece cealaltă și trece vîră. Și dacă

prezintă o seară omagială dedicată marșului
scritorilor Constantin Brăncuși. Manifestarea a
avut loc la Palatul Străzii din Florența și s-a
desfășurat sub auspiciile Asociației Italia —
România, fiind încununată de un frumos succes.

**SCRITORII ȘI PROFESORUL MIRCEA
ELIADÉ** și-a preluat fotoliul pentru care fusese
ales la Academia Regală de Limbă și Literatură
Franceză din Belgia, în locul rămas vacant după
moartea Marthe Bibesco. Discursul său de re-
cepție a fost consacrat moștenirii culturale și
mării scriitorilor, precum și originii poporului și
a culturii românești, semnificative sale în patri-
moziul universal. A răspuns Marcel Lobel, di-
rectorul Academiei, care și-a consacrat allocu-
ciunea prezentării operii lui Mircea Eliadé.

REVISTA JUGOSLAVĂ, Lumină include
în numărul 4 de anul trecut un studiu consacrat
genului literar de cea mai fierbinte actualitate.
Opiniile despre repertajul românesc, semnat de
George Munten, sint analizate din perspectivă
istorică, trădîndu-se definiții ale repertajului,
precum și situația sa de azi în literatura noastră.
Cercetătorul român este unul dintre cunoscuții
adînci ai subiectului, în legătură cu care a pu-
blicat și în țară o antologie, însoțită de comen-
tarii pertinente.

LA MOSCOVA, în revista Inostrannia Li-
teratura a apărut traducerea novelii Doia
Anastasia trecea de Dumitru Radu Popescu. Ver-
siunea născută realizată de Lila Dolgova,
traducătoare cu stăruie în propagarea litera-
turii române contemporane în Uniunea Sovietică.
Textul este însoțit de o elogioasă pre-
zentare semnată de Ion Druță.

GEORGE LAZĂRESCU, profesor de limbă
și literatură română la Universitatea din Pisa, a

Cultura românească în lume

Urmare din pag. 1

prezintă o seară omagială dedicată marșului
scritorilor Constantin Brăncuși. Manifestarea a
avut loc la Palatul Străzii din Florența și s-a
desfășurat sub auspiciile Asociației Italia —
România, fiind încununată de un frumos succes.

**SCRITORII ȘI PROFESORUL MIRCEA
ELIADÉ** și-a preluat fotoliul pentru care fusese
ales la Academia Regală de Limbă și Literatură
Franceză din Belgia, în locul rămas vacant după
moartea Marthe Bibesco. Discursul său de re-
cepție a fost consacrat moștenirii culturale și
mării scriitorilor, precum și originii poporului și
a culturii românești, semnificative sale în patri-
moziul universal. A răspuns Marcel Lobel, di-
rectorul Academiei, care și-a consacrat allocu-
ciunea prezentării operii lui Mircea Eliadé.

REVISTA JUGOSLAVĂ, Lumină include
în numărul 4 de anul trecut un studiu consacrat
genului literar de cea mai fierbinte actualitate.
Opiniile despre repertajul românesc, semnat de
George Munten, sint analizate din perspectivă
istorică, trădîndu-se definiții ale repertajului,
precum și situația sa de azi în literatura noastră.
Cercetătorul român este unul dintre cunoscuții
adînci ai subiectului, în legătură cu care a pu-
blicat și în țară o antologie, însoțită de comen-
tarii pertinente.

LA MOSCOVA, în revista Inostrannia Li-
teratura a apărut traducerea novelii Doia
Anastasia trecea de Dumitru Radu Popescu. Ver-
siunea născută realizată de Lila Dolgova,
traducătoare cu stăruie în propagarea litera-
turii române contemporane în Uniunea Sovietică.
Textul este însoțit de o elogioasă pre-
zentare semnată de Ion Druță.

GEORGE LAZĂRESCU, profesor de limbă
și literatură română la Universitatea din Pisa, a

revista străină

Urmare din pag. 1

DUPĂ UN „CVARTIET”, celebrul scriitor belg
Léonora Gaudin a scris un roman de succes,
„L'été de la vieillesse”, editat de Denoel sau
Pléiade. Romanul este o povestire de viață
de o altă manieră, cu un personaj principal
care trăiește în secolul al XX-lea, dar care
are o gândire și o sensibilitate de secolul al XIX-lea.
Romanul este o analiză a sufletului uman, o
călătorie în lumea interioră a omului, o călătorie
în lumea timpului și a spațiului, o călătorie în
lumea omului și a omului în lume.

**A FOST REPUBLICAT SIGMOEN OSTEL-
DEB**, poezii născute care a fost propusă lui
Mădălina Bănuș, care a fost publicată în
„Luceafărul”. Poemul este o analiză a sufletului
uman, o călătorie în lumea interioră a omului,
o călătorie în lumea timpului și a spațiului,
o călătorie în lumea omului și a omului în lume.

UN TINER REZISTANT a fost publicat în
„Luceafărul”. Romanul este o analiză a sufletului
uman, o călătorie în lumea interioră a omului,
o călătorie în lumea timpului și a spațiului,
o călătorie în lumea omului și a omului în lume.

DEZVOLTAREA CONTACTELOR CULTURALE
în spiritul aceluși tip al Conferinței de la București
este o preocupare a comisiunii de cultură română.
Artă culturală în domeniul culturii și științei
în cursul anului 1977, atî în țările socialiste precum
și în multe alte țări cu care au stare schimbă
într-o măsură în proporții reduse. Astfel de puță, prezenta-
rea expoziției „Tezaurul traiciei în S.U.A. și Mexice”
și însoțită de o serie de alte manifestări culturale
și culturale bulgare contemporane. În luna aprilie
și mai 1977 vor avea loc în Franța o serie de
manifestări culturale; expoziția „Icoana bulgărească
și prezentată în Austria, pe cînd în Japonia,
Canada, India și alte țări, în afară de prezentarea
expozițiilor de artă și știință în S.U.A. și Mexice.
Vor avea loc o serie de alte manifestări culturale.
Pentru prima dată Bulgaria va desfășura o serie
de activități culturale în cadrul aceluși sistem — Ni-
geria, Angola, Mozambic și alte țări.

LA MOSCOVA, în revista Inostrannia Li-
teratura a apărut traducerea novelii Doia
Anastasia trecea de Dumitru Radu Popescu. Ver-
siunea născută realizată de Lila Dolgova,
traducătoare cu stăruie în propagarea litera-
turii române contemporane în Uniunea Sovietică.
Textul este însoțit de o elogioasă pre-
zentare semnată de Ion Druță.

GEORGE LAZĂRESCU, profesor de limbă
și literatură română la Universitatea din Pisa, a

REVISTA JUGOSLAVĂ, Lumină include
în numărul 4 de anul trecut un studiu consacrat
genului literar de cea mai fierbinte actualitate.
Opiniile despre repertajul românesc, semnat de
George Munten, sint analizate din perspectivă
istorică, trădîndu-se definiții ale repertajului,
precum și situația sa de azi în literatura noastră.
Cercetătorul român este unul dintre cunoscuții
adînci ai subiectului, în legătură cu care a pu-
blicat și în țară o antologie, însoțită de comen-
tarii pertinente.

LA MOSCOVA, în revista Inostrannia Li-
teratura a apărut traducerea novelii Doia
Anastasia trecea de Dumitru Radu Popescu. Ver-
siunea născută realizată de Lila Dolgova,
traducătoare cu stăruie în propagarea litera-
turii române contemporane în Uniunea Sovietică.
Textul este însoțit de o elogioasă pre-
zentare semnată de Ion Druță.

GEORGE LAZĂRESCU, profesor de limbă
și literatură română la Universitatea din Pisa, a

sport

Rezultate și semnificații

În Turmele celor 4 națiuni, Franța a mai re-
cunoscut o victorie: 4-3 cu Anglia. Ce însemnă o
victorie cu 4-3 la rugby nu e prea greu de înțeles.
Năvălitori regulament sport și de altfel că după ve-
chii regulamente care acordă pentru meci 3 puncte
în loc de 4 că acum scorul ar fi fost egal. Scorul
spune ceva despre echilibrul de forțe din teren,
dar nu spune totul. Anglia a prezentat o echipă su-
perioară în cele din urmă, dar a pierdut pe En-
glandă victoria care de fapt i se cuvenea. Ea a jucat
tusele și grămzile, altele celeor noastre și cele
spontane, nelăsînd francezii nici o speranță. Con-
servatorismul lor i-a privat însă de victorie. Rugbi-
știi englezi au jucat mai ales pe înaintare și au
tînut să mearse în forță, prin acțiuni individuale.
Francezii au oprit miraculos în ultimă instanță la
o jumătate de metru de propriul lor but și patru
acțiuni consecutive ale englezilor desfășurate pe
ambii părți ale terenului. Înaintășii englezi ajunși
în fața butului nu mai colaborază însă mînd
totul pe forța individuală de percepție, pe aplombul
personal. Este adevărat că aceste faze au fost su-
perbe, cele mai frumoase din întreg meciul și că
englezii le revine în primul rînd meritul mare-
lului spectacol de rugby care a fost meciul Anglia-
Franța, dar este regretabil că astfel și ei și îndepă-
rînd practic victoria de dragul onoarelor necesi-
tate ale rugbuiului britanic. Față de acțiunile continue
ale englezilor, care au oferit și spectatoriilor și
francezilor o adevărată lecție de rugby, echipa
franceză a presat mai puțin dar a făcut un joc
mai atent, mai viclean, cu o mai bună legătură
între înaintare și traserieri. A strălucit din nou
Fourou. El a dat de altfel o rapidă și surprin-
zătoare pasă în carieră săi care acțio-
nînd decît și rapid, după o doră de gînd, a reușit
un eșec neașteptat. Foarte puțin pentru un meci,
dar suficient pentru cele trei puncte puse în joc.
Vorbind drept, Franța a câștigat pentru că joacă
colectiv și rapid în fazele de finalizare, ceea ce
englezii nu fac. Traserierile franceze sînt în plus
superioare celor engleze, iar în materie de lovituri
de picior de orice fel echipa Franței are cîștig de
cauză în fața celei engleze. Dacă ar fi avut un bun
transformator echipa Angliei ar fi terminat victo-
rioză la o distanță concludentă. Cu toate acestea

Discobol

de inteligibili și frumoase este rugbuiul ne-a
arătăm o victorie: 4-3 cu Anglia. Ce însemnă o
victorie cu 4-3 la rugby nu e prea greu de înțeles.
Năvălitori regulament sport și de altfel că după ve-
chii regulamente care acordă pentru meci 3 puncte
în loc de 4 că acum scorul ar fi fost egal. Scorul
spune ceva despre echilibrul de forțe din teren,
dar nu spune totul. Anglia a prezentat o echipă su-
perioară în cele din urmă, dar a pierdut pe En-
glandă victoria care de fapt i se cuvenea. Ea a jucat
tusele și grămzile, altele celeor noastre și cele
spontane, nelăsînd francezii nici o speranță. Con-
servatorismul lor i-a privat însă de victorie. Rugbi-
știi englezi au jucat mai ales pe înaintare și au
tînut să mearse în forță, prin acțiuni individuale.
Francezii au oprit miraculos în ultimă instanță la
o jumătate de metru de propriul lor but și patru
acțiuni consecutive ale englezilor desfășurate pe
ambii părți ale terenului. Înaintășii englezi ajunși
în fața butului nu mai colaborază însă mînd
totul pe forța individuală de percepție, pe aplombul
personal. Este adevărat că aceste faze au fost su-
perbe, cele mai frumoase din întreg meciul și că
englezii le revine în primul rînd meritul mare-
lului spectacol de rugby care a fost meciul Anglia-
Franța, dar este regretabil că astfel și ei și îndepă-
rînd practic victoria de dragul onoarelor necesi-
tate ale rugbuiului britanic. Față de acțiunile continue
ale englezilor, care au oferit și spectatoriilor și
francezilor o adevărată lecție de rugby, echipa
franceză a presat mai puțin dar a făcut un joc
mai atent, mai viclean, cu o mai bună legătură
între înaintare și traserieri. A strălucit din nou
Fourou. El a dat de altfel o rapidă și surprin-
zătoare pasă în carieră săi care acțio-
nînd decît și rapid, după o doră de gînd, a reușit
un eșec neașteptat. Foarte puțin pentru un meci,
dar suficient pentru cele trei puncte puse în joc.
Vorbind drept, Franța a câștigat pentru că joacă
colectiv și rapid în fazele de finalizare, ceea ce
englezii nu fac. Traserierile franceze sînt în plus
superioare celor engleze, iar în materie de lovituri
de picior de orice fel echipa Franței are cîștig de
cauză în fața celei engleze. Dacă ar fi avut un bun
transformator echipa Angliei ar fi terminat victo-
rioză la o distanță concludentă. Cu toate acestea

Discobol

de inteligibili și frumoase este rugbuiul ne-a
arătăm o victorie: 4-3 cu Anglia. Ce însemnă o
victorie cu 4-3 la rugby nu e prea greu de înțeles.
Năvălitori regulament sport și de altfel că după ve-
chii regulamente care acordă pentru meci 3 puncte
în loc de 4 că acum scorul ar fi fost egal. Scorul
spune ceva despre echilibrul de forțe din teren,
dar nu spune totul. Anglia a prezentat o echipă su-
perioară în cele din urmă, dar a pierdut pe En-
glandă victoria care de fapt i se cuvenea. Ea a jucat
tusele și grămzile, altele celeor noastre și cele
spontane, nelăsînd francezii nici o speranță. Con-
servatorismul lor i-a privat însă de victorie. Rugbi-
știi englezi au jucat mai ales pe înaintare și au
tînut să mearse în forță, prin acțiuni individuale.
Francezii au oprit miraculos în ultimă instanță la
o jumătate de metru de propriul lor but și patru
acțiuni consecutive ale englezilor desfășurate pe
ambii părți ale terenului. Înaintășii englezi ajunși
în fața butului nu mai colaborază însă mînd
totul pe forța individuală de percepție, pe aplombul
personal. Este adevărat că aceste faze au fost su-
perbe, cele mai frumoase din întreg meciul și că
englezii le revine în primul rînd meritul mare-
lului spectacol de rugby care a fost meciul Anglia-
Franța, dar este regretabil că astfel și ei și îndepă-
rînd practic victoria de dragul onoarelor necesi-
tate ale rugbuiului britanic. Față de acțiunile continue
ale englezilor, care au oferit și spectatoriilor și
francezilor o adevărată lecție de rugby, echipa
franceză a presat mai puțin dar a făcut un joc
mai atent, mai viclean, cu o mai bună legătură
între înaintare și traserieri. A strălucit din nou
Fourou. El a dat de altfel o rapidă și surprin-
zătoare pasă în carieră săi care acțio-
nînd decît și rapid, după o doră de gînd, a reușit
un eșec neașteptat. Foarte puțin pentru un meci,
dar suficient pentru cele trei puncte puse în joc.
Vorbind drept, Franța a câștigat pentru că joacă
colectiv și rapid în fazele de finalizare, ceea ce
englezii nu fac. Traserierile franceze sînt în plus
superioare celor engleze, iar în materie de lovituri
de picior de orice fel echipa Franței are cîștig de
cauză în fața celei engleze. Dacă ar fi avut un bun
transformator echipa Angliei ar fi terminat victo-
rioză la o distanță concludentă. Cu toate acestea

Discobol

de inteligibili și frumoase este rugbuiul ne-a
arătăm o victorie: 4-3 cu Anglia. Ce însemnă o
victorie cu 4-3 la rugby nu e prea greu de înțeles.
Năvălitori regulament sport și de altfel că după ve-
chii regulamente care acordă pentru meci 3 puncte
în loc de 4 că acum scorul ar fi fost egal. Scorul
spune ceva despre echilibrul de forțe din teren,
dar nu spune totul. Anglia a prezentat o echipă su-
perioară în cele din urmă, dar a pierdut pe En-
glandă victoria care de fapt i se cuvenea. Ea a jucat
tusele și grămzile, altele celeor noastre și cele
spontane, nelăsînd francezii nici o speranță. Con-
servatorismul lor i-a privat însă de victorie. Rugbi-
știi englezi au jucat mai ales pe înaintare și au
tînut să mearse în forță, prin acțiuni individuale.
Francezii au oprit miraculos în ultimă instanță la
o jumătate de metru de propriul lor but și patru
acțiuni consecutive ale englezilor desfășurate pe
ambii părți ale terenului. Înaintășii englezi ajunși
în fața butului nu mai colaborază însă mînd
totul pe forța individuală de percepție, pe aplombul
personal. Este adevărat că aceste faze au fost su-
perbe, cele mai frumoase din întreg meciul și că
englezii le revine în primul rînd meritul mare-
lului spectacol de rugby care a fost meciul Anglia-
Franța, dar este regretabil că astfel și ei și îndepă-
rînd practic victoria de dragul onoarelor necesi-
tate ale rugbuiului britanic. Față de acțiunile continue
ale englezilor, care au oferit și spectatoriilor și
francezilor o adevărată lecție de

